

بررسی میزان ید در نمک‌های یددار توزیع شده در استان سمنان در پاییز ۱۳۸۳

سید محمود مهدی‌نیا* (M.Sc)، حمیدرضا ناصحی‌نیا (M.Sc)، ربابه قریب‌بلوک (B.Sc)، راضیه عزیزی (B.Sc)، محمد رضایی (B.Sc)
دانشگاه علوم پزشکی سمنان، دانشکده بهداشت دامغان

چکیده

سابقه و هدف: تاکنون کمبود هیچ ماده مغذی را در جهان مانند ید فاجعه‌آمیز نخوانده‌اند و ابعاد کمبود هیچ ماده مغذی به اندازه ید مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار نگرفته است. نقش مؤثر ید در ساختن هورمون‌های غده تیروئید و تأثیر هورمون‌های فوق در اعمال حیاتی انسان در دوران جنینی، کودکی و بلوغ، دلیل عمده اهمیت ید است. هدف ما از این تحقیق بررسی میزان ید در نمک‌های یددار توزیع شده در استان سمنان در پاییز ۱۳۸۳ و مقایسه آن با استاندارد و ارائه پیشنهادات و راه حل‌های لازم برای رفع مشکل احتمالی بوده است.

مواد و روش‌ها: به منظور نمونه‌گیری از نمک‌های یددار، به کلیه تعاونی‌های مصرف و عمده فروشی‌های شهرستان‌های استان سمنان مراجعه و در هر مرکز، سه بسته از هر نوع نمک را به صورت تصادفی انتخاب نمودیم. به منظور اطمینان از تهیه نمونه از کلیه نمک‌های یددار توزیع شده، به تعدادی از خواربار فروشی‌های سطح شهرها نیز مراجعه شد. نمونه‌برداری‌ها در سه ماه فصل پاییز و هر ماه دو بار (نیمه اول و دوم هر ماه) صورت گرفت. نمونه‌ها در آزمایشگاه شیمیایی دانشکده بهداشت دامغان مورد آزمایش قرار گرفتند. برای اندازه‌گیری ید در نمونه‌های یددار از روش تیتراسیون که روش توصیه شده از سوی فارماکوپه بریتانیا می‌باشد استفاده گردید.

یافته‌ها: از ۱۶ نوع نمک یددار توزیع شده در استان سمنان در هنگام پژوهش، میانگین ید $31/2$ درصد از نمک‌های یددار، خارج از محدوده قابل قبول ($30-50$ ppm) بود که $12/5$ درصد از حداقل مقدار ید قابل قبول (30 ppm) کم‌تر و $18/7$ درصد از حداکثر مقدار ید قابل قبول (50 ppm) بیش‌تر ید داشتند.

نتیجه‌گیری: یافته‌های حاصل از این پژوهش نشان می‌دهد، هیچ‌یک از نمک‌های یددار توزیع شده در استان سمنان هنگام پژوهش استاندارد 40 ppm را رعایت نکرده و $31/2$ درصد از نمک‌های یددار توزیع شده خارج از محدوده قابل قبول $30-50$ ppm بودند. لذا با توجه به اهمیت این ریزمغذی در سلامت انسان و نقش بسیار با ارزش آن در اعمال حیاتی بدن در دوران مختلف، کنترل لازم برای یددار نمودن نمک‌ها در حد استاندارد و محدوده قابل قبول برای تمامی کارخانجات تولید کننده نمک‌های یددار و لزوم نظارت دقیق و مستمر بر این کارخانجات و نیز نمونه‌برداری مستمر از نمک‌های یددار توزیع شده در بازار فروش و وضع و اجرای قوانین و مقررات لازم برای جلوگیری از تخلفات توصیه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: ید، نمک یددار، اختلالات ناشی از کمبود ید، استان سمنان

مقدمه

مؤثری در ساخت هورمون‌های غده تیروئید دارد. هورمون‌های فوق در اعمال حیاتی انسان در دوران جنینی، کودکی و بلوغ نقش مهمی دارند. بنابراین کمبود آن می‌تواند از

یکی از مهم‌ترین مسائل بهداشتی درمانی کشور، اختلالات ناشی از کمبود ید است. ید از عناصری است که نقش بسیار

* نویسنده مسئول. تلفن: ۰۲۳۲-۵۲۴۲۲۳۱، فاکس: ۰۲۳۲-۵۲۳۹۷۷۸، E-mail: Smmehdini@ yahoo.ca